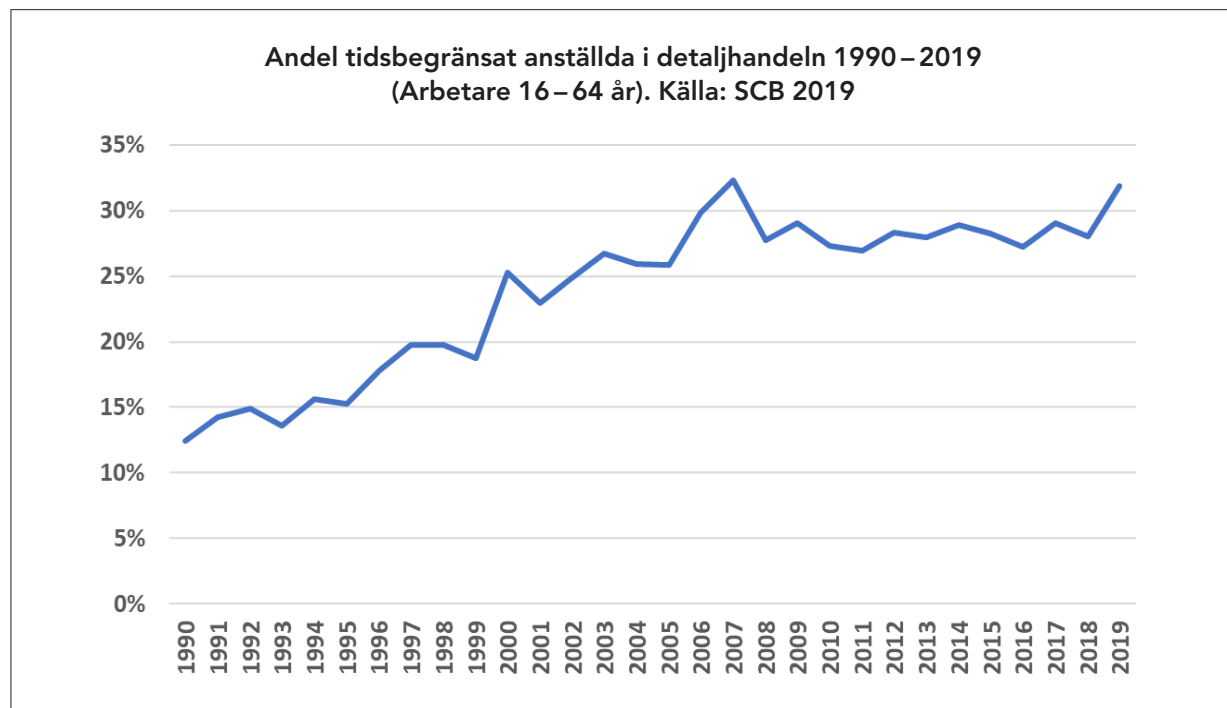

Fakta om Visstider i detaljhandeln 2019

Otryggheten har under lång tid ökat på arbetsmarknaden i stort likväl som inom detaljhandeln. Under de senaste 29 åren har andelen visstidsanställningar ökat med 20 procentenheter i detaljhandeln. I dag har en tredjedel av alla butiksanställda arbetare en tidsbegränsad anställning och bland de under 30 år har hälften anställningar på visstid.

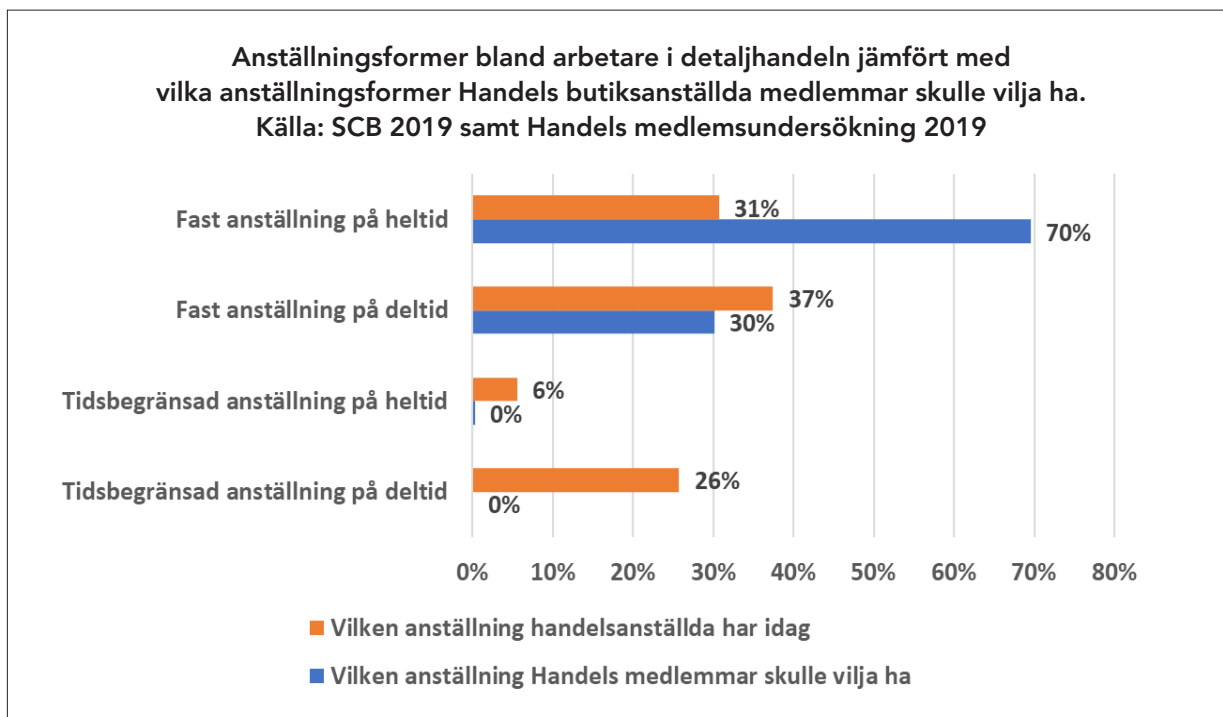

Under det senaste året har det skett en kraftig ökning av andelen tidsbegränsat anställda bland arbetare i detaljhandeln, från 28 till 32 procent. Att andelen visstidsanställda ökat i en så pass hög takt det senaste året kan delvis ha sin förklaring i att vi har befunnit oss i en högkonjunktur. När arbetsgivare nyanställer så är det främst i tidsbegränsade anställningar detta sker. Alla grupper påverkas dock inte lika mycket. Framförallt är det unga och män som i högre utsträckning är tidsbegränsat anställda i detaljhandeln i dag jämfört med föregående år. Bland arbetarmän har andelen tidsbegränsade anställningar ökat från 25 procent till hela 36 procent. Bland arbetarmän under 30 år har förändringen varit ännu mer dramatisk, med en ökning från 36 till 56 procent.

Att ha en tidsbegränsad anställning innebär en osäkerhet inte minst för individen som ofta inte vet hur länge den får vara kvar på en arbetsplats. Det gör det svårare att ta banklån för att köpa bostad, att ta fackliga förtroendeuppdrag, att påtala brister på arbetsplatsen – bland mycket annat. I detaljhandeln är dessutom majoriteten av de tidsbegränsade anställningarna mycket osäkra. Nästan 80 procent av arbetarna med en tidsbegränsad anställning har en anställning som innebär att de kallas in vid behov alternativt arbetar per timme. De allra flesta visstidsanställda jobbar dessutom deltid. Över 80 procent av dem är deltidsarbetande, och nära hälften jobbar endast 1–19 timmar per vecka. Det vill säga har en anställning som det är nästintill omöjligt att leva på.

Tidsbegränsade anställningar påverkar även hela arbetsplatser. Att inte veta vilka man kommer jobba med nästa dag eller hur länge ens kollegor blir kvar leder till ökad stress på arbetsplatserna. Det är dessutom de ordinarie anställda som får lära upp de tillfälligt anställda, något som de ofta förutsätts göra vid sidan av sina ordinarie arbetsuppgifter. I en enkät till våra skyddsombud 2019 ställdes en fråga om hur de bedömer den psykosociala arbetsmiljön på sina arbetsplatser. Dubbelt så stor andel av skyddsombuden på arbetsplatser med en hög grad av visstidsanställda svarade att den psykosociala arbetsmiljön är dålig jämfört med skyddsombud på arbetsplatser

med ingen eller en låg grad av visstidsanställda. I samma undersökning framkom att hög arbetsbelastning och sjukskrivningar på grund av stress är väsentligt mycket högre på arbetsplatser med en hög grad av tidsbegränsade anställningar.

Hur anställningsformerna i detaljhandeln ser ut idag stämmer inte överens med vilken typ av anställningar som Handels butiksanställda medlemmar skulle vilja ha. I en undersökning till våra medlemmar svarade 70 procent att de skulle vilja ha en fast anställning på heltid, något som endast 31 procent av de anställda har idag. Desto fler har en fast anställning på deltid, 37 procent, något som 30 procent av Handels medlemmar uppgivit att de vill ha.

Noll procent av medlemmarna har svarat att de vill ha en tidsbegränsad anställning. Ändå är det alltså 32 procent av de anställda som har en sådan idag. 26 procent av de anställda i handeln har dessutom en tidsbegränsad anställning på deltid.

Två grundläggande insatser för att komma till rätta med den ökade otryggheten på arbetsmarknaden är att tillsvidareanställningar blir norm på arbetsmarknaden och att tidsbegränsade anställningar endast kan användas när det finns objektiva skäl till det.

Läs mer på handels.se